

Prof. Dr.
Hakan PEKCANITEZ

Doç. Dr.
Hülya TAŞ KORKMAZ

Doç. Dr.
Nedim MERİÇ

HMK

Hukuk Muhakemeleri Kanunu

İlgili Mevzuat

İçtihadı Birleştirme Kararları

Anayasa Mahkemesi Kararları

(7251 sayılı Kanun Değişiklikleriyle)

- ★ Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik
- ★ Hukuk Muhakemelerinde Ses ve Görüntü Nakledilmesi Yoluyla Duruşma İcrası Hakkında Yönetmelik
- ★ Anayasa (İlgili Maddeler)
- ★ Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun
- ★ Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun
- ★ Avukatlık Kanunu
- ★ Bilirkişilik Kanunu
- ★ Harçlar Kanunu
- ★ Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu
- ★ İş Mahkemeleri Kanunu
- ★ Tebligat Kanunu
- ★ Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik
- ★ Elektronik Tebligat Yönetmeliği
- ★ 2021 Yılı Bilirkişilik Asgari Ücret Tarifesi
- ★ Harçlar Kanunu Genel Tebliği (1) Sayılı Tarife
- ★ Hukuk Muhakemeleri Kanunu İle İlgili Tarifeler
- ★ Hukuk Muhakemeleri Kanunu Gider Avansı Tarifesi
- ★ Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hakem Ücret Tarifesi
- ★ Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tanık Ücret Tarifesi

İÇİNDEKİLER

11. Basıya Önsöz	V
İçindekiler.....	XI
Kısaltmalar Cetveli.....	XXIX
Hukuk Muhakemeleri Kanunu ve İlgili Mevzuatta Değişiklik Yapan Mevzuata İlişkin Tablolar.....	XXXIII
6100 Sayılı HMK ile 1086 Sayılı HUMK Maddelerini Karşılaştırma Tablosu	XXXIX
Parasal Sınırlar Tabloları	XLV

HUKUK MUHAKEMLERİ KANUNU

BİRİNCİ KISIM: Genel Hükümler.....	1-104	1
BİRİNCİ BÖLÜM: Görev, Yetki ve Yargı Yeri Belirlenmesi	1-23	1
BİRİNCİ AYIRIM: Görev	1-4	1
Görevin belirlenmesi ve niteliği	1	1
Asliye hukuk mahkemelerinin görevi.....	2	1
Ölüm veya vücut bütünlüğünün yitirilmesinden doğan zararların tazmini davalarında görev	3	2
Sulh hukuk mahkemelerinin görevi	4	3
İKİNCİ AYIRIM: Yetki.....	5-19	4
Genel kural	5	4
Genel yetkili mahkeme	6	4
Davalının birden fazla olması hâlinde yetki	7	4
Bir yerde geçici olarak oturanlara karşı açılacak davalarda yetki	8	5
Türkiye’de yerleşim yerinin bulunmaması hâlinde yetki.....	9	5

Sözleşmeden doğan davalarda yetki	10	5
Mirastan doğan davalarda yetki.....	11	5
Taşınmazın aynından doğan davalarda yetki	12	6
Karşı davada yetki	13	6
Şubeler ve tüzel kişilerle ilgili davalarda yetki	14	7
Sigorta sözleşmelerinden doğan davalarda yetki	15	7
Haksız fiilden doğan davalarda yetki.....	16	7
Yetki sözleşmesi	17	8
Yetki sözleşmesinin geçerlilik şartları.....	18	8
Yetki itirazının ileri sürülmesi	19	8
ÜÇÜNCÜ AYIRIM: Görevsizlik veya Yetkisizlik Kararı		
ÜzerineYapılacak İşlemler ve Yargı Yeri Belirlenmesi	20-23	9
Görevsizlik veya yetkisizlik kararı üzerine yapılacak işlemler.....	20	9
Yargı yeri belirlenmesini gerektiren sebepler.....	21	9
İnceleme yeri.....	22	10
İnceleme usulü ve sonucu.....	23	11
İKİNCİ BÖLÜM: Yargılamaya Hâkim Olan İlkeler	24-33	11
Tasarruf ilkesi.....	24	11
Taraflarca getirilme ilkesi.....	25	11
Taleple bağlılık ilkesi.....	26	12
Hukuki dinlenilme hakkı.....	27	12
Aleniyet ilkesi.....	28	13
Dürüst davranma ve doğruyu söyleme yükümlülüğü	29	13
Usul ekonomisi ilkesi.....	30	14
Hâkimin davayı aydınlatma ödevi	31	14
Yargılamanın sevk ve idaresi.....	32	14
Hukukun uygulanması	33	14
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Hâkimin Yasaklılığı, Reddi ve Hukuki Sorumluluğu	34-49	15
BİRİNCİ AYIRIM: Hâkimin Davaya Bakmaktan Yasaklılığı ve Reddi.....	34-45	15
Yasaklılık sebepleri	34	15
Çekinme kararının sonuçları	35	16
Ret sebepleri	36	16

Hâkimin bizzat çekilmemesi hâli	37	17
Ret usulü	38	17
Çekilme kararının incelenmesi	39	18
Ret talebini incelemeye yetkili merci	40	18
Ret talebinin geri çevrilmesi	41	18
Ret talebinin incelenmesi	42	19
Ret talebine ilişkin kararlara karşı istinaf.....	43	20
Ret talebine ilişkin kararların temyizi	44	21
Zabıt kâtibinin yasaklılığı ve reddi	45	22
İKİNCİ AYIRIM: Hâkimin Hukuki Sorumluluğu.....	46-49	22
Devletin sorumluluğu ve rücu.....	46	22
Davaların açılacağı mahkeme	47	23
Dava dilekçesi ve davanın ihbarı	48	23
Davanın reddi hâlinde verilecek ceza.....	49	23
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Taraflar ve Davaya Katılan Üçüncü		
Kişiler.....	50-83	24
BİRİNCİ AYIRIM: Tarafların Ehliyetleri	50-56	24
Taraf ehliyeti.....	50	24
Dava ehliyeti.....	51	24
Davada kanuni temsil	52	25
Dava takip yetkisi	53	25
Temsil veya izin belgelerinin verilmesi	54	25
Dava sırasında taraflardan birinin ölümü	55	26
Kanuni temsilci atanması sebebiyle yargılamanın ertelenmesi	56	26
İKİNCİ AYIRIM: Dava Arkadaşlığı	57-60	26
İhtiyarî dava arkadaşlığı.....	57	26
İhtiyarî dava arkadaşlarının davadaki durumu	58	27
Mecburî dava arkadaşlığı	59	27
Mecburî dava arkadaşlarının davadaki durumu.....	60	28
ÜÇÜNCÜ AYIRIM: Davanın İhbarı ve Davaya Müdahale	61-70	28
İhbar ve şartları.....	61	28
İhbarın şekli	62	28
İhbarda bulunan kişinin durumu.....	63	28
İhbarın etkisi	64	29

Asli müdahale	65	29
Fer'î müdahale	66	29
Fer'î müdahale talebi ve incelenmesi	67	29
Fer'î müdahilin durumu	68	30
Fer'î müdahalenin etkisi	69	30
Cumhuriyet savcısının davada yer alması.....	70	30
DÖRDÜNCÜ AYIRIM: Davaya Vekâlet.....	71-83	31
Genel olarak	71	31
Davaya vekâlet hakkında uygulanacak hükümler	72	31
Davaya vekâletin kanuni kapsamı	73	31
Davaya vekâlette özel yetki verilmesini gerektiren hâller	74	32
Birden fazla vekil görevlendirilmesi	75	32
Vekâletnamenin ibrazı.....	76	32
Vekâletnamesiz dava açılması ve işlem yapılması	77	33
Vekilin vekâlet veren huzurundaki beyanı	78	33
Vekilin veya vekâlet verenin duruşmada uygun olmayan tutum ve davranışı.....	79	33
Tarafın davasını takip edebilecek ehliyetinde olmaması	80	34
Vekilin azli ve istifasının şekli.....	81	34
Vekilin istifası	82	34
Vekilin azli.....	83	35
BEŞİNCİ BÖLÜM: Teminat	84-89	35
Teminat gösterilecek hâller	84	35
Teminat gerektirmeyen hâller.....	85	35
Teminat kararı.....	86	36
Teminatın tutarı ve şekli	87	36
Teminat gösterilmemesinin sonuçları.....	88	36
Teminatın iadesi	89	37
ALTINCI BÖLÜM: Süreler, Eski Hâle Getirme ve		
Adli Tatil	90-104	37
BİRİNCİ AYIRIM: Süreler.....	90-94	37
Sürelerin belirlenmesi	90	37
Sürelerin başlaması	91	37
Sürelerin bitimi.....	92	37

Tatil günlerinin etkisi	93	38
Kesin süre	94	38
İKİNCİ AYIRIM: Eski Hâle Getirme.....	95-101	38
Talep	95	38
Süre	96	39
Talebin şekli ve kapsamı.....	97	39
Talep ve inceleme mercii	98	39
Talebin yargılamaya ve hükmün icrasına etkisi.....	99	39
İnceleme ve karar	100	40
Giderler	101	40
ÜÇÜNCÜ AYIRIM: Adli Tatil.....	102-104	40
Adli tatil süresi	102	40
Adli tatilde görülecek dava ve işler	103	40
Adli tatilin sürelere etkisi.....	104	41

İKİNCİ KISIM: Dava Çeşitleri, Dava Şartları ve

İlk İtirazlar	105-117	42
BİRİNCİ BÖLÜM: Dava Çeşitleri	105-113	42
Eda davası	105	42
Tespit davası	106	42
Belirsiz alacak davası.....	107	42
İnşai dava.....	108	43
Kısmi dava	109	43
Davaların yığılması	110	44
Terditli dava.....	111	44
Seçimlik dava	112	44
Topluluk davası.....	113	45
İKİNCİ BÖLÜM: Dava Şartları ve İlk İtirazlar.....	114-117	45
BİRİNCİ AYIRIM: Dava Şartları	114-115	45
Dava şartları.....	114	45
Dava şartlarının incelenmesi.....	115	46
İKİNCİ AYIRIM: İlk İtirazlar	116-117	46
Konusu	116	46
İleri sürülmesi ve incelenmesi	117	46

ÜÇÜNCÜ KISIM: Yazılı Yargılama Usulü	118-186	47
BİRİNCİ BÖLÜM: Davanın Açılması	118-125	47
Davanın açılma zamanı	118	47
Dava dilekçesinin içeriği	119	47
Harç ve gider avansının ödenmesi	120	48
Belgelerin birlikte verilmesi	121	49
Dava dilekçesinin tebliği	122	49
Davanın geri alınması	123	49
Tarafa iradi değişiklik	124	49
Dava konusunun devri	125	50
İKİNCİ BÖLÜM: Cevap Dilekçesi	126-135	50
Cevap dilekçesinin verilmesi	126	50
Cevap dilekçesini verme süresi	127	51
Süresinde cevap dilekçesi verilmemesinin sonucu	128	51
Cevap dilekçesinin içeriği	129	51
Cevap dilekçesinde eksiklik bulunması	130	52
Cevap dilekçesi verilmesinin sonucu	131	52
Karşı dava açılabilmesinin şartları	132	52
Karşı davanın açılması ve süresi	133	52
Asıl davanın sona ermesi	134	52
Uygulanacak hükümler	135	53
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Cevaba Cevap ve İkinci Cevap Dilekçesi. 136	136	53
Tarafların ikinci dilekçeleri	136	53
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Ön İnceleme	137-142	53
Ön incelemenin kapsamı	137	53
Dava şartları ve ilk itirazlar hakkında karar	138	53
Ön inceleme duruşmasına davet	139	54
Ön inceleme duruşması	140	54
İddia ve savunmanın genişletilmesi veya değiştirilmesi	141	55
Süreler hakkında karar	142	55
BEŞİNCİ BÖLÜM: Tahkikat ve Tahkikat Sırasındaki Özel Durumlar	143-183	56
BİRİNCİ AYIRIM: Tahkikat	143-146	56
Tahkikatın konusu	143	56

Tarafların dinlenilmesi	144	56
Sonradan delil gösterilmesi	145	56
Mevcut delillerle davanın aydınlanması	146	56
İKİNCİ AYIRIM: Duruşma.....	147-162	57
Tarafların duruşmaya daveti.....	147	57
Mahkemenin çalışma zamanı	148	57
Ses ve görüntü nakledilmesi yoluyla veya başka yerde duruşma icrası.....	149	57
Tarafların duruşmaya gelmemesi, sonuçları ve davanın açılmamış sayılması	150	58
Duruşma düzeni.....	151	59
Soru yöneltme.....	152	59
Kayıt ve yayın yasağı.....	153	59
Tutanak	154	60
Tutanağın imzalanması ve imza atamayanların durumu	155	61
Tutanağın ispat gücü	156	61
Zabıt kâatibi bulundurulması zorunluluğu.....	157	62
Tutanak örneği verilmesi	158	62
Dosyaya belge konulması ve dosyanın başka yere gönderilmesi.....	159	62
Dizi listesi.....	160	62
Dosyanın taraflar ve ilgililerce incelenmesi	161	63
Dosyanın hâkimin incelemesine hazır tutulması.....	162	63
ÜÇÜNCÜ AYIRIM: Ön Sorun ve Bekletici Sorun	163-165	63
Ön sorunun ileri sürülmesi	163	63
Ön sorunun incelenmesi	164	63
Bekletici sorun	165	63
DÖRDÜNCÜ AYIRIM: Davaların Birleştirilmesi ve Ayrılması.....	166-168	64
Davaların birleştirilmesi.....	166	64
Davaların ayrılması	167	65
Kanun yolları.....	168	65
BEŞİNCİ AYIRIM: İsticvap	169-175	66
Konusu	169	66
İsticvap olunacak kişilerin belirlenmesi.....	170	66

İsticvap olunacak tarafın davet edilmesi.....	171	66
Bizzat isticvap olunma.....	172	67
İsticvabın yapılması	173	67
Tutanak düzenlenmesi	174	67
Kıyasen uygulanacak hükümler.....	175	68
ALTINCI AYIRIM: İslah ve Maddi Hataların		
Düzeltilmesi.....	176-183	68
Kapsamı ve sayısı.....	176	68
İslahın zamanı ve şekli	177	68
İslah sebebiyle ortaya çıkan yargılama giderleri ve karşı tarafın zararının ödenmesi	178	69
İslahın etkisi	179	69
Davanın tamamen ıslahı.....	180	69
Kısmen ıslah	181	69
Kötüniyetli ıslah	182	70
Maddi hataların düzeltilmesi	183	70
YEDİNCİ AYIRIM: Toplu Mahkemelerde Tahkikat	183/A	70
Toplu mahkemelerde tahkikat.....	183/A	70
ALTINCI BÖLÜM: Tahkikatın Sona Ermesi ve Sözlü		
Yargılama	184-186	71
Tahkikatın sona ermesi	184	71
Toplu mahkemelerde tahkikatın sona ermesi	185	71
Sözlü yargılama.....	186	71
DÖRDÜNCÜ KISIM: İspat ve Deliller	187-293	72
BİRİNCİ BÖLÜM: Genel Hükümler.....	187-198	72
İspatın konusu.....	187	72
İkrar.....	188	72
İspat hakkı.....	189	73
İspat yükü.....	190	73
Karşı ispat	191	73
Kanunda düzenlenmemiş deliller	192	73
Delil sözleşmesi	193	73
Somutlaştırma yükü ve delillerin gösterilmesi	194	74

Başka yerden getirtilecek deliller	195	74
Delilden vazgeçme	196	74
Delillerin incelenmesi ve istinabe	197	74
Delillerin değerlendirilmesi	198	75
İKİNCİ BÖLÜM: Belge ve Senet	199-224	75
Belge	199	75
Senetle ispat zorunluluğu	200	75
Senede karşı tanıkla ispat yasağı.....	201	76
Delil başlangıcı.....	202	77
Senetle ispat zorunluluğunun istisnaları	203	78
İlâmların ve resmî senetlerin ispat gücü	204	78
Adi senetlerin ispat gücü	205	79
İmza atamayanların durumu	206	79
Senette çıkıntı, kazıntı ve silinti.....	207	80
Yazı veya imza inkârı.....	208	80
Yazı veya imza inkârının sonucu.....	209	81
Güvenli elektronik imzalı belgenin inkârı.....	210	81
Sahtelik incelemesi.....	211	81
Sahte senedin iptali	212	82
Haksız yere sahtelik iddiası	213	82
Sahtelik hakkında hukuk ve ceza mahkemesi kararlarının etkisi	214	82
Belgelerin halefler aleyhine kullanılması ve adi senetlerin üçüncü kişiler için hüküm ifade etmesi.....	215	83
Mahkemece belge aslının istenmesi ve geri verilmesi.....	216	83
Belge aslının ibrazı usulü	217	83
Belgenin yerinde incelenmesi.....	218	84
Tarafların belgeleri ibrazı zorunluluğu.....	219	84
Tarafların belgeyi ibraz etmemesi.....	220	84
Üçüncü kişinin belgeyi ibraz etmemesi	221	85
Ticari defterlerin ibrazı ve delil olması	222	85
Yabancı dilde yazılmış belgeler	223	86
Yabancı resmî belgelerin yetkili makamlar tarafından onaylanması zorunluluğu.....	224	86
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Yemin	225-239	87

Yeminin konusu	225	87
Yemine konu olamayacak vakıalar	226	87
Yemin teklifi	227	87
Yemine davet	228	87
Yemin etmemenin sonuçları	229	88
Yeminin iade olunamayacağı hâller	230	88
Ölüm veya fiil ehliyetinin kaybı	231	88
Yemini yerine getirecek kimseler	232	88
Yeminin şekli	233	89
Sağır ve dilsizlerin yemini	234	89
Hasta veya engellilerin mahkeme dışında yemini	235	89
Yemin edecek kimsenin mahkemenin yargı çevresi dışında olması	236	90
Yemin konusunun açıklattırılması	237	90
Yemin tutanağının düzenlenmesi	238	90
Yalan yere yemin iddiası	239	90
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Tanık	240-265	91
Tanık gösterme şekli	240	91
Tanıklardan bir kısmının dinlenilmesiyle yetinilmesi	241	91
Tanıklığın izne bağlı olduğu hâller	242	91
Tanığın davet edilmesi	243	92
Davetiyenin içeriği	244	92
Çağrıya uyma zorunluluğu	245	92
Tanığa soru kâğıdı gönderilmesi	246	93
Tanıklıktan çekinme hakkı	247	93
Kişisel nedenlerle tanıklıktan çekinme	248	93
Sır nedeniyle tanıklıktan çekinme	249	93
Menfaat ihlali tehlikesi nedeniyle tanıklıktan çekinme	250	94
Tanıklıktan çekinme hakkının istisnaları	251	94
Çekinme sebeplerinin bildirilmesi ve incelenmesi	252	94
Çekinmenin kabul edilmemesinin sonucu	253	95
Tanığın kimliğinin tespiti	254	95
Tanıklara itiraz	255	95
Tanığa görevinin önemini anlatma	256	95
Yeminsiz dinlenecekler	257	96

Yeminin zamanı ve şekli	258	96
Tanıkların mahkemede dinlenilmesi.....	259	96
Tanığın bilgilendirilmesi.....	260	97
Tanığın dinlenme şekli.....	261	97
Yasak davranışlar	262	97
Tercüman ve bilirkişi kullanılması	263	97
Yalan yere veya menfaat temin ederek tanıklık edilmesi ve sonuçları	264	98
Tanığa ödenecek ücret ve giderler	265	98
BEŞİNCİ BÖLÜM: Bilirkişi İncelemesi	266-287	98
Bilirkişiye başvurulmasını gerektiren hâller.....	266	98
Bilirkişi sayısının belirlenmesi	267	99
Bilirkişilerin görevlendirilmesi.....	268	99
Bilirkişilik görevinin kapsamı	269	100
Bilirkişilik görevini kabulle yükümlü olanlar.....	270	100
Bilirkişiye yemin verdirilmesi	271	101
Bilirkişinin görevini yapmaktan yasaklı olması ve reddi	272	101
Bilirkişinin görev alanının belirlenmesi	273	102
Bilirkişinin görev süresi.....	274	102
Bilirkişinin haber verme yükümlülüğü	275	103
Bilirkişinin görevini bizzat yerine getirme yükümlülüğü.....	276	103
Bilirkişinin sır saklama yükümlülüğü	277	103
Bilirkişinin yetkileri	278	103
Bilirkişi açıklamalarının tespiti ve rapor	279	104
Bilirkişi raporunun verilmesi	280	104
Bilirkişi raporuna itiraz	281	105
Bilirkişinin oy ve görüşünün değerlendirilmesi	282	106
Bilirkişi gider ve ücreti	283	106
Bilirkişinin ceza hukuku bakımından durumu	284	106
Bilirkişinin hukuki sorumluluğu	285	106
Davaların açılacağı mahkeme	286	106
Rücu davasında zamanaşımı	287	107
ALTINCI BÖLÜM: Keşif	288-292	107
Keşif kararı.....	288	107

Keşfe yetkili mahkeme	289	 107
Keşfin yapılması	290	 108
Keşfe katlanma zorunluluğu	291	 108
Soybağı tespiti için inceleme.....	292	 108
YEDİNCİ BÖLÜM: Uzman Görüşü	293	 109
Uzman görüşü.....	293	 109

BEŞİNCİ KISIM: Hüküm ve Davaya Son Veren Taraf

İşlemleri	294-315	 110
------------------------	----------------	-----------------

BİRİNCİ BÖLÜM: Hüküm..... 294-303 110

Hüküm, hükmün verilmesi ve tefhimi	294	 110
Hükmün müzakeresi	295	 110
Hükmün oylanması ve yeter sayı	296	 111
Hükmün kapsamı	297	 111
Hükmün yazılması	298	 112
Hükmün imza edilememesi	299	 112
Hükmün korunması	300	 112
Hüküm nüshası.....	301	 112
İlâmın alınması, kesinleşme kaydı ve harçlar	302	 113
Kesin hüküm	303	 113

İKİNCİ BÖLÜM: Hükümün Tashihi, Tavzihi ve

Tamamlanması.....	304-306	 115
--------------------------	----------------	-----------------

Hükmün tashihi.....	304	 115
Hükmün tavzihi.....	305	 115
Hükmün tamamlanması	305/A	 115
Tavzih ve tamamlama talebi ile usulü.....	306	 116

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Davaya Son Veren Taraf İşlemleri 307-315 116

Davadan feragat	307	 116
Davayı kabul.....	308	 116
Feragat ve kabulün şekli	309	 117
Feragat ve kabulün zamanı.....	310	 117
Feragat ve kabulün sonuçları.....	311	 118
Feragat ve kabul hâlinde yargılama giderleri	312	 118
Sulh	313	 118

Sulhun zamanı	314	 119
Sulhun etkisi.....	315	 119

ALTINCI KISIM: Basit Yargılama Usulü..... 316-322 120

Basit yargılama usulüne tabi dava ve işler.....	316	 120
Dilekçelerin verilmesi.....	317	 120
Delillerin ikamesi	318	 121
İddia ve savunmanın genişletilmesi veya değiştirilmesi yasağı.....	319	 121
Ön inceleme ve tahkikat	320	 121
Hüküm	321	 122
Uygulanacak hükümler.....	322	 122

YEDİNCİ KISIM: Yargılama Giderleri ve Adli Yardım 323-340 123

BİRİNCİ BÖLÜM: Yargılama Giderleri..... 323-333 123

Yargılama giderlerinin kapsamı	323	 123
Delil ikamesi için avans.....	324	 124
Resen yapılması gereken işlemlere ilişkin giderler	325	 124
Yargılama giderlerinden sorumluluk.....	326	 125
Dürüstlük kuralına aykırılık sebebiyle yargılama giderlerinden sorumluluk	327	 125
Fer’î müdahale gideri.....	328	 125
Kötüniyetle veya haksız dava açılmasının sonuçları	329	 126
Vekâlet ücretinin taraf lehine hükmedilmesi	330	 126
Esastan sonuçlanmayan davada yargılama gideri	331	 26
Yargılama giderlerine hükmedilmesi.....	332	 127
Avansın iadesi.....	333	 127

İKİNCİ BÖLÜM: Adli Yardım 334-340 127

Adli yardımdan yararlanacak kişiler	334	 127
Adli yardımın kapsamı	335	 128
Adli yardım talebi.....	336	 128
Adli yardım talebinin incelenmesi	337	 128
Adli yardım kararının kaldırılması.....	337	 129
Adli yardımla ertelenen yargılama giderlerinin tahsili.....	339	 129
Adli yardım kararıyla atanan avukatın ücretinin ödenmesi.....	340	 130

SEKİZİNCİ KISIM: Kanun Yolları	341-381	131
BİRİNCİ BÖLÜM: İstinaf	341-360	131
İstinaf yoluna başvurulabilen kararlar.....	341	131
İstinaf dilekçesi	342	132
İstinaf dilekçesinin verilmesi.....	343	132
Harç ve giderlerin yatırılması.....	344	133
Başvuru süresi	345	133
İstinaf dilekçesinin reddi.....	346	133
İstinaf dilekçesine cevap	347	134
Katılma yolu ile başvurma.....	348	134
Başvurma hakkından feragat.....	349	134
Başvurunun icraya etkisi.....	350	134
Kötüniyetle istinaf yoluna başvurma.....	351	135
Ön inceleme	352	135
Duruşma yapılmadan verilecek kararlar.....	353	135
İnceleme.....	354	136
İncelemenin kapsamı.....	355	137
Duruşma yapılması ve karar verilmesi	356	137
Yapılamayacak işlemler	357	137
Duruşmaya gelinmemesi ve giderlerin ödenmemesi.....	358	137
Karar ve tebliği.....	359	138
Uygulanacak diğer hükümler.....	360	139
İKİNCİ BÖLÜM: Temyiz	361-373	139
Temyiz edilebilen kararlar	361	139
Temyiz edilemeyen kararlar	362	140
Kanun yararına temyiz	363	141
Temyiz dilekçesi	364	141
Temyiz dilekçesinin verilmesi.....	365	142
Kıyas yoluyla uygulanacak hükümler.....	366	142
Temyizin icraya etkisi.....	367	142
Kötüniyetle temyiz.....	368	142
Temyiz incelemesi ve duruşma.....	369	143
Onama kararları.....	370	144
Bozma sebepleri	371	144

Yargıtay kararlarının tebliği	372	 145
Bozmaya uyma veya direnme	373	 145
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Yargılamanın İadesi	374-381	 146
Konu	374	 146
Yargılamanın iadesi sebepleri.....	375	 146
Üçüncü kişilerin hükmün iptalini talep etmesi.....	376	 147
Süre	377	 148
İnceleyecek mahkeme ve teminat	378	 149
Talebin ön incelemesi.....	379	 149
Yeniden yargılama veya hükmün iptali	380	 149
İcranın durdurulması.....	381	 150
DOKUZUNCU KISIM: Çekişmesiz Yargı	382-388	 161
Çekişmesiz yargı işleri.....	382	 161
Görevli mahkeme.....	383	 165
Çekişmesiz yargı işlerinde yetki	384	 165
Yargılama usulü.....	385	 166
Mühürleme, deftere geçirme ve yemin tutanağı düzenlenmesi usulü	386	 166
Kararlara karşı başvuru yolları.....	387	 166
Kararların niteliği	388	 166
ONUNCU KISIM: Geçici Hukuki Korumalar	389-406	 167
BİRİNCİ BÖLÜM: İhtiyati Tedbir	389-399	 167
İhtiyati tedbirin şartları.....	389	 167
İhtiyati tedbir talebi	390	 167
İhtiyati tedbir kararı.....	391	 167
İhtiyati tedbirde teminat gösterilmesi.....	392	 168
İhtiyati tedbir kararının uygulanması.....	393	 169
İhtiyati tedbir kararına karşı itiraz.....	394	 169
Teminat karşılığı tedbirin değiştirilmesi veya kaldırılması	395	 170
Durum ve koşulların değişmesi sebebiyle tedbirin değiştirilmesi veya kaldırılması.....	396	 170
İhtiyati tedbiri tamamlayan işlemler	397	 171

Tedbire muhalefetin cezası.....	398	.....	171
Tazminat	399	.....	172
İKİNCİ BÖLÜM: Delil Tespiti ve Diğer Geçici Hukuki			
Korumalar.....	400-406	....	173
Delil tespitinin istenebileceği hâller	400	.....	173
Görev ve yetki	401	.....	173
Delil tespiti talebi ve karar	402	.....	173
Acele hâllerde tespit.....	403	.....	174
Delil tespiti kararında uygulanacak hükümler.....	404	.....	174
Tutanak ve diğer belgeler.....	405	.....	175
Diğer geçici hukuki korumalar	406	.....	175
ONBİRİNCİ KISIM: Tahkim	407-444	....	176
Uygulanma alanı.....	407	.....	176
Tahkime elverişlilik.....	408	.....	176
İtiraz hakkından feragat.....	409	.....	176
Tahkimde görevli ve yetkili mahkeme	410	.....	176
Mahkemenin yardımı.....	411	.....	177
Tahkim sözleşmesinin tanımı ve şekli	412	.....	177
Tahkim itirazı	413	.....	177
İhtiyatî tedbir ve delil tespiti	414	.....	178
Hakem sayısı	415	.....	178
Hakemlerin seçimi	416	.....	179
Ret sebepleri.....	417	.....	180
Hakemin reddi usulü	418	.....	180
Hakemlerin sorumluluğu	419	.....	181
Görevin yerine getirilememesi.....	420	.....	181
Yeni hakem seçilmesi.....	421	.....	182
Hakemin kendi yetkisi hakkında karar vermesi	422	.....	182
Tarafların eşitliği ve hukuki dinlenilme hakkı	423	.....	183
Yargılama usulünün belirlenmesi.....	424	.....	183
Tahkim yeri.....	425	.....	183
Dava tarihi	426	.....	183
Tahkim süresi	427	.....	184

Dava ve cevap dilekçesi.....	428	184
Duruşma yapılması veya dosya üzerinden inceleme	429	185
Taraflardan birinin yargılamaya katılmaması	430	185
Hakem veya hakem kurulunca bilirkişi seçimi.....	431	186
Delillerin toplanması.....	432	186
Hakem kurulunun karar vermesi	433	186
Sulh	434	187
Tahkim yargılamasının sona ermesi	435	187
Hakem kararının şekli, içeriği ve saklanması	436	187
Hakem kararının tanzih, düzeltilmesi ve tamamlanması	437	188
Tebliğat.....	438	189
İptal davası.....	439	189
Hakem ücreti.....	440	191
Yargılama giderleri	441	191
Avans yatırılması ve giderlerin ödenmesi.....	442	192
Yargılamanın iadesi	443	193
Uygulanmayacak hükümler	444	193

ONİKİNCİ KISIM: Son Hükümler..... 445-452 194

Elektronik işlemler.....	445	194
Disiplin para cezası	446	194
Diğer kanunlardaki yargılama usulü ile ilgili hükümler.....	447	195
Zaman bakımından uygulanma.....	448	195
Yönetmelik.....	449	195
Yürürlükten kaldırılan hükümler	450	195
Parasal sınırların artırılması.....	Ek m.1	195
Geçici Madde 1.....		196
Geçici Madde 2.....		196
Geçici Madde 3.....		196
Geçici Madde 4.....		197
Yürürlük	451	197
Yürütme	452	197

İLGİLİ MEVZUAT

Bölge Adliye Ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari Ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik	201
Hukuk Muhakemelerinde Ses Ve Görüntü Nakledilmesi Yoluyla Duruşma İcrası Hakkında Yönetmelik.....	327
Anayasa (İlgili Maddeler).....	335
Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev Ve Yetkileri Hakkında Kanun	349
Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev Ve Yargılama Usullerine Dair Kanun	375
Avukatlık Kanunu.....	381
Bilirkişilik Kanunu.....	479
Harçlar Kanunu	493
Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu	539
İş Mahkemeleri Kanunu	559
Tebliğat Kanunu	567
Tebliğat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik.....	589
Elektronik Tebliğat Yönetmeliği	613
2021 Yılı Bilirkişilik Asgari Ücret Tarifesi.....	627
Harçlar Kanunu Genel Tebliği	631
Hukuk Muhakemeleri Kanunu İle İlgili Tarifeler	
Hukuk Muhakemeleri Kanunu Gider Avansı Tarifesi	641
Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hakem Ücret Tarifesi	643
Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tanık Ücret Tarifesi	647
Arama Cetvelleri	
1- HMK'da Mevzuata Göre Arama Cetveli	649
2- HMK'da Kavramlara Göre Arama Cetveli.....	651
3- İlgili Mevzuatta Mevzuata Göre Arama Cetveli.....	664
4- İlgili Mevzuatta Kavramlara Göre Arama Cetveli	665